

Zeige: ☐

21

Wien MB 2147, fol. 6^v

- xxx** De cappelacionib; ad ep̄m romēnū.
xxxi De non super ordinando ei; qui cappelatus est.
xxxii Quando debeat in aliena provincia uicarius episcopus ordinari.
xxxiii De non faciendis ep̄s paucos. & modicis ciuitatib; cappelatū.
xxxiiii De tractanda synodo provinciali. p̄uicior ep̄s urbis romē. si fuerit
xxxv Quando ep̄s & in quibus causis ad comitatus accedant.
xxxvi De die conuocandi ad comitatus dirigendis. sub prosecutione metropolitani.
xxxvii Ut discutiat p̄cepta romēnā accusat. p̄p̄t̄ quā ad comitatus die conuocatur.
xxxviii Ut sollicita sint episcopi qui in alienis sunt. ad discutiendos ep̄s cunctos
xxxix De clericis. cito non faciendis ep̄s. ceteris ita.
xl Quā diu ep̄s in aliena ciuitate peregrinari debeat. excepta graui ne
xli De clericis ep̄o plur. trib; ebdomadib; adesse.
xlii De clericis qui p̄uicioribus submoventur. ebdomadib; non recipiendis.
xliiii De his qui excommunicantur. ap̄t̄ uicior ep̄s audiendis.
xliiii De non sollicitandis clericis alienis.
xlv De non faciendis clericis alienis. sine consensu ep̄i sui.
xlii De suscipiendis his. qui periculis & persecutionibus p̄uicioribus defensione
 peccantur.

+ p̄f. Domino uenerando mihi patri petronio ep̄o. diom̄sius exiguus in
 dñs salutem. Quāuis carissimus fr̄ n̄r laurentius. assidua & familiari cohortatione pa
 uitate n̄r regulas aet̄st̄cas de greco transferre ppulerit. confusione credo p̄p̄t̄ ma
 lationis offensus. nihilominus tam̄ ingelū labore n̄r beatitudinis cōdensatione susce
 cui xp̄i omnipotens d̄s solita popl̄is pietate p̄ficiens. sūm sacerdoti cūl̄t dignitate. ut
 plurima uirtutis ornāta. quib; eccl̄am dñi morū s̄ritate eccl̄corū. etiā sacratissima
 + ap̄st̄icalib; p̄d̄i grāu gestis conuenientia utemerata cōseruans. p̄fecto regimine
 cler̄i ad d̄m.

animum^c intendens, postquam principes in sua discessere, privatis cum rege colloquiis contebatur. Et ut suę fidelitatis virtutem penitus demonstraret, regem^d eiusque matrem suas urbes et oppida in tota Neustria visere petit, obtinetque^e.

3. Deducitur¹ ergo a duce rex cum matre regina per Neustriam, ac ab eo decentissime excipitur Parisii², Aurelianis, Carnoti³, Turonis, Bleso, aliisque quam plurimis Neustrię urbibus oppidisque. Inde⁴ quoque cum exercitu in Aquitaniam feruntur. Et premissis legatis, cum Uuilelmus princeps occurre[re] nollet, Pictauim⁵ adoriuntur, principem ibi esse rati. Cum ergo exercitus vehementissime urbem attereret^a, et diutissime pugnam urbanis inferret, a quibusdam regiis castrum sanctę Radegundis⁶ urbi contiguum, clandestina irreptione captum atque succensum est. Comperto vero principem non adesse, tandem post duorum mensium dies, victus indigentia exercitu fatigato, ab obsidione disceditur.

fol. 32^r 4. Uuilelmus¹ vero Aruernię² fines perlustrans quę est Aquitanię pars, ab oppidis milites educebat, ad pugnam exercitum colligans. Collectoque in regem fertur. Quo rex^a comperto, / duce favente exercitum in hostem reducit. Signisque infestis congregitur. Acerrime dimicatum est nonnullis utrimque fuis. Sed regio equitatu^b prevalente, Aquitanos fuga exagitat. Regię vero acies promptissime insecuntur. In qua fuga, nonnulli

Q 3. *Flodoard, Annales a. 955, S. 140 f.*: Hugo princeps Gerbergam reginam cum filio suo rege Lothario Parisius honorifice ad pascha suscipiens decenter secum per plures detinuit dies; inde cum ipso rege in Aquitaniam profectus urbem Pictavim petiit. Willelmum vero ibi non inveniunt, ipsam tamen urbem obsident diuque in eadem obsidione residentes nihil proficiunt; castrum tamen sanctę Radegundis urbi contiguum Ragenoldus comes clandestina irruptione cepit atque succensum est; tandem post duos menses exercitu victus indigentia fatigato ab obsidione disceditur.

Q 4. *Flodoard, Annales a. 955, S. 141*: Willelmus collecto exercitu suo exercitum regis insequitur. Quo audito rex et Hugo contra redeunt. Quorum multitudine comminus visa Willelmus in fugam vertitur. Quem regię acies insecutę multos Aquitanorum interimunt, nonnullos nobilium vivos capiunt. Willelmus cum paucis vix evasit.

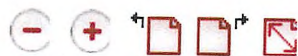
c) das a korr. aus i. d) das r korr. aus s. e) korr. aus optinetque.

3. a) korr. (attereret zu atteret?).

4. a) folgt gestrichen cum duce. b) über gestrichenem exercitu.

3. 1) LOT, *Derniers Carolingiens* S. 12–15. Am 8. März 955 war Lothar noch in Laon: HALPHEN – LOT, *Actes de Lothaire* S. 11–13 Nr. 5. 2) Nach Flodoard (Q III 3) waren Lothar, Hugo der Große und Gerberga am 15. April 955 in Paris. 3) Chartres, dép. Eure-et-Loir. 4) Lothar war am 21. Mai 955 noch in Compiègne: HALPHEN – LOT, *Actes de Lothaire* S. 13–15 Nr. 6. Die poitevinische Kampagne fand zwischen Juni und September 955 statt. 5) Poitiers, dép. Vienne. Die Stadt wurde nach den *Annales* S. Columbae Senonensis a. 955, S. 105, im August 955 belagert. 6) Das vor den Mauern von Poitiers gelegene, befestigte Kloster S. Radegundis: BRÜHL, *Palatium* 1, S. 170, 172.

4. 1) LOT, *Derniers Carolingiens* S. 14 f. 2) Auvergne.

Wien NB 2147, fol. 7^r

ternis muniantur regulis: & obediētes populi spūalib; inbuantur exemplis;
 In principio itaq; canones qui dicuntur aptōe, de greco translulimus. quibus quia
 plurimi consensus non p̄buere facile: hoc ipsum unam ignorare nolumus
 sēritatē. quamuis postea quedā constituta pontificū. exipsis canonibus
 adsumpta eē uideantur; deinde regulas nicenē s̄nodi. & deinceps omnū con
 cilioꝝ siue quæ antea seu quæ postmodū facta s̄. usq; ad s̄nodū cl. ponti
 ficum. qui apud constantino polim ēuenerū sub ordine numeroꝝ. id p̄mo
 capitulo usq; ad centesimū sexagesimū quintū sicut habetur in greca aucto
 ritate digessimus; tunc scī calcedonensis concilii decreta subdentes in his grecoꝝ
 canonū finē eē declarant. Ne quid p̄terea noticiā ur̄e credam̄ uelle subtrahere;
 statuta quoq; serdicens concilii atq; africani quæ latina s̄. ita suis anōb; numeris
 cernuntur esse distincta. Inuersarū uero diffinitionū titulos post hanc
 p̄facionē strictius ordinantes. ea quæ in singulis sparsim p̄p̄mulgata
 conciliis. sub uno aspectu locauimus. ut ad inquisitionē cuiq; rei. con
 pendū aliquid attulisse uideamur. **Explicit prologus** .;

Cum apud alexandriā post achillam **De arrii heresi**
 qui petro martiri successerat. alexander sacerdotiū suscepisset. quia pax
 n̄ris & quies ap̄secutionib; erat. atq; eccl̄arū gl̄a confessorūq; meritis gau
 debat. p̄spertas rerū n̄rarū domestica contentione turbat; Et enī p̄br
 quidā apud alexandriā arrius nomine. uir specie & forma magis quam
 uirtute religiosus sed gl̄a laudisq; & nouitatis imp̄bac cupidus. praua
 queclā de fide xpī p̄ferre. quæ antea in questionē nūquā uenerant.
 cepit abscondere ac separare ab illa ḡterna & ineffabili dī patris sub
 stantia t̄ natura filiū conabatur. quæ res plurimos in eccl̄a conturbabat.
 Sed cū alexand̄ ep̄s natura lenis & quiescē affiduis cōmonitionib; arriū
 cuperet a prauo incepto. & assertionib; impus reuocare. ne tamen
 res ex sententia p̄cederet. & q̄d plerosq; iā contagio pestiferę assertionis

103. Ludouicus¹ vero rex Remos rediens, cum fluvio Axonae propinquaret, per campestria lupum preire conspicit. Quem equo emisso insecutus, per devia exagitat. Ad omnes ferae declinationes, equum impatiens obvertebat. Nec quiescere paciebatur, donec^a equestri certamine fugientem evinceret. Equus ergo per invia coactus, cespite offendit^{b2} atque prolabitur. Rex³ vero gravissimo attritus casu, et a suis exceptus, cum multo omnium^c merore, Remos deportatur. Infestis itaque doloribus toto⁴ corpore vexabatur. Et post diutinam valitudinem corruptis interius visceribus ob humorum^d superfluitatem^α, elefanciasi peste^α, toto miserabiliter corpore perfunditur. Qua diutius confectus anno^β regni sui XVIII⁵, a natu autem XXXVI^{β6}, diem vitę clausit extremum⁷, sepultusque est in coenobio monachorum sancti R(emigii)⁸, quod distat fere^e miliario uno ab urbe, cum multis omnium lamentis. 10

α-α) colluviem papulis erispilatis⁹, quod Galli variolam vocant *Trit. fol. 47^r*.

β-β) *am Rand; XVIII korr. aus XVII und XXXVI aus XXII Hs.; anno vite sue, ut Richerus monachus ait, tricesimo septimo, regni autem octavo decimo Trit. fol. 47^r.*

~~15~~ ←

Q 103. *Flodoard, Annales a. 954, S. 138*: Ludowicus rex egressus Lauduno Remensem velut ibi moraturus repetit urbem. Antequam vero ad Axonam fluvium perveniret, apparuit ei quasi lupus praecedens; quem admissio insecutus equo prolabitur graviterque attritus Remos defertur et protracto languore decubans elefantiasi peste perfunditur. Quo morbo confectus diem clausit extremum sepultusque est apud sanctum Remigium.

103. a) *über der Zeile.* b) *folgt gestrichen et.* c) *folgt gestrichen luctu.* d) *korr. aus humorem.* e) *über der Zeile.*

103. 1) LAUER, *Le règne de Louis IV* S. 230–233. 2) offendere (in dieser Bedeutung) + Abl. bislang nur bei Diomedes, *Ars grammatica* 1, S. 319 Z. 22, ed. Henricus KEILIUS, *Grammatici latini* 1 (1857) nachgewiesen: offendo glebam et gleba. 3) MACKINNEY, *Tenth-Century Medicine* S. 369. 4) Vergil, *Aen.* 5, 683: toto descendit corpore pestis = Isidor von Sevilla, *Etymologiae* 4, 6, 18. 5) Die Regierungsdauer vielleicht nach dem Epitaph, das sich in Saint-Remi befunden haben kann; MGH *Poetae* 5, S. 287 Nr. 8: Octavum decimum regnando subegerat annum. 6) Ludwig IV. kann 954 bei seinem Tod nicht 36 Jahre alt gewesen sein, wenn er, wie Richer II 4 (oben S. 101) erzählt, 936 beim Regierungsantritt 15jährig gewesen war. Nach dem in der vorigen Anmerkung zitierten Epitaph war der König bei seinem Tod 33 Jahre alt: Dum sibi ter denos et tres floreret in annos. 7) Ludwig IV. starb am 10. September 954: LAUER, *Le règne de Louis IV* S. 231. 8) Zum Begräbnis in Saint-Remi siehe ERLANDE-BRANDENBURG, *Le roi est mort* S. 61, 155. 9) HR S. 515.